

«2023-2024» ուստարի

IV դասարան

«Շախմատ» առարկայի
թեմատիկ պլանավորում

Շաբաթական 2 ժամ, տարեկան՝ 68

Աբգարյան Մարինե

Շախմատ

Շախմատի դասավանդման 2023-2024 ուս. տարվա թեմատիկ պլանավորում

4-րդ դասարան (շաբաթական՝ 2 ժամ, տարեկան՝ 68 ժամ)

հհ	ԴԱՍ	ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	Ժամ. քան.	ԴԱՄԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ՎԵՐՋՆԱՐԳՈՒՆՔՆԵՐ Սովորողը կարողանում է...	Դասագրքի էջեր	Տեսրի էջեր
1.	1-2	Մատային դիրքերի ստեղծում	2	Աշակերտներին վարժեցնելու տարբեր խաղաքարերով մատային դիրքեր ստեղծելուն:	Ստեղծել մատային դիրքեր՝ օգտագործելով հինգից անիի խաղաքարեր	Էջ 4-7	Էջ 3-4
2.	3-4	Գլուխկոտրուկներ խաղաքարերի գույներով	2	Աշակերտներին վարժեցնելու տարբեր խաղաքարերով մատային դիրքեր ստեղծելուն:	Ստեղծել մատային դիրքեր՝ փոփոխելով խաղաքարերի գույնը	Էջ 8-11	Էջ 5-6
3.		Գործնական խաղ	1	Զարգացնում է ստեղծագործական մտածողությունը,	Պլանավորել և իրագործել մարտավարական հնարքներ		
4.	5-6	Սկզբնախաղի կանոնները	2	Ծանոթացնել սկզբնախաղի կանոններին: Նպաստել գրագետ խաղի պլանավորմանը:	Կկարողանա ճիշտ կառուցել սկզբնախաղը և իրականացնել խաղի մեկնարկը:	Էջ 12-15	Էջ 7-8
5.		Գործնական խաղ	1	Իրականացնել խաղային հանդիպում	Կարողանալ իրականացնել ճիշտ, պլանավորված հաշվարկ և ներկայացնել գրագետ խաղ:		

7-8	Դիրքի գնահատում	2	Մոտրեցնել գնահատել դիրքը: Զարգացնել գնահատելու և պլանավորելու կարողություններ:	Մոտրեցնել գնահատել և զննահատել դիրքը:	Էջ 9-10
7.	Գործնական խաղ	1	Իրականացնել խաղային հանդիպում	Կարողանալ իրականացնել ճիշտ, պլանավորված հաշվարկ և ներկայացնել գրագետ խաղ:	
8.	Մարտավարություն, գոհաբերում, «խեղդուկ» մատ	1	Ծանոթացել մատի նոր տեսակին: Զարգացնել գնահատելու կարողությունը:	Կարողանա ճիշտ գնահատելու հակառակորդի և սեփական թուլությունները և չիշտ ժամանակին օգտագործել դրանք:	Էջ 11
9.	Կրկնակի հարված	1	Վերիշեղ կրկնակի հարված՝ հնարք: Իրականացնել հնարքն առաջադրանքները կատարելիս:	Կարողանալ կիրառել կրկնակի հարձակում:	Էջ 12
10	Գործնական խաղ	1	Ամրապնդել երեխաների գիտելիքները: Կատարել առաջադրանքներ հարձակու, կրկնակի հարձակում թեմաներից:	Կարողանալ կիրառել ստացած գիտելիքները	
11.	Շեղում	1	Ծանոթացնել շեղում՝ մարտավարական հնարքին:	Կարողանալ դիրքում հասնել նյութական առավելության:	Էջ 13
12.	Հրապարում	1	Ծանոթացնել իրապարում՝ մարտավարական հնարքին:	Կարողանա գնահատել վերլուծել շախմատային դիրքը:	Էջ 14

13	Գործնական խաղ	1	Կատարել առաջադրանքներ հրապուրում և շերտման թեմաներից	Կարողանալ իրականացնել խաղային դիրքի վերլուծություն, ուժեղ և թույլ կողմերի հայտնաբերում:	Էջ 28	Էջ 15
14	Գծի բացում	1	Ծանոթանալ գծի բացում թեմային: Մովորեցնել խաղաքարերի համագործակցության միջոցով հասնել հաղթանակի:	Կկարողանա խաղային իրավիճակում իրականացնել խաղաքարերի ճիշտ տեղաբաշխում և արդյունավետ հարձակումներ:	Էջ 30-33	Էջ 16-17
15	Ծանրաբեռված խաղաքար	2	Գղափար տալ ծանրաբեռնված խաղաքարի մասին: Մովորեցնել հաղթանակի հասնելու հմտությունները	Կկարողանան դիրքում գտնել ծանրաբեռնված խաղաքարը և օգտվելով խաղաքարի թուլությունից հասնել հաղթանակի:	Էջ 34-36	Էջ 18-19
16	Գործնական խաղ	1	Ամրապնդել աշակերտների գիտելիքները	Կունենան կայուն գիտելիքներ:		
17	Անցունակ զինվոր	2	Ծանոթացնել անցունակ զինվորի մարտավարական հնարքին:	Ճիշտ կազմակերպելու վերջնախաղը և իրականացնելու զինվորի անվտանգ փոխարկումը:		
18	Գործնական խաղ	1	Ամրապնդել աշակերտների գիտելիքները	Կկարողանա խաղային իրավիճակում կիրառել ստացածը:		
19	Երկփայլանի մատային խնդիրներ. ցուցվանգ	2	Ծանոթացնել Ֆուգգլանգով երկփայլանի մատային խնդիրների հետ	Վերլուծել շախմատային դիրքը, բաժանել այն մասերի, բացատրել սխալ տարբերակները և գտնել ճիշտ պատասխանները:	Էջ 38-41	Էջ 20-21

20		Գործնական խաղ	1	Սահմանափակ աշակերտների գիտելիքները	Կարողանա խաղային իրավիճակում կիրառել ստացածը:		
21	20-21.	Գծային հարված	2	Ծանոթացնել Գծային հարված մանտավարական հնարքին: Ծանոթացնել հեռահար ֆիգուրների համագործակցության նրբություններին:	Ճիշտ գնահատել խաղաքարերի կարողությունները, գրաված դիրքը:	Էջ 42	Էջ 20-21
22		Գործնական խաղ	1	Իրականացնել առաջարկարձեղների վերլուծություններ և քննարկումներ:	Կարողանա գտնել խնդրահարույց իրավիճակներից դուրս գալու ուղիներ:		
23	22-23.	Միջանկյալ շախ	2	Ծանոթացնել Միջանկյալ շախ հասկացությանը:	Կարողանալ կիրառել միջանկյալ շախը:	Էջ 46-49	Էջ 24-25
24	24-25.	Վերջնախաղեր. նավակը՝ զինվորի դեմ	2	Գաղափար տալ նավակը զինվորի դեմ վերջնախաղի վերաբերյալ: Սովորեցնել հաղթանակի հասնելու հնտությունները:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել նավակի և արքայի, զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնք և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Էջ 50-53	Էջ 26-28
25		Գործնական խաղ	1	Իրականացնել առաջարկարձեղների վերլուծություններ և քննարկումներ:	Կարողանա գտնել խնդրահարույց իրավիճակներից դուրս գալու ուղիներ:		

26-27.	Վերջնախաղեր. ձին՝ զինվորի դեմ	2	Գաղափար տալ ձին զինվորի դեմ՝ վերջնախաղի մասին: Ծանոթացնել ձիու հարձակումից խուսափելու եղանակներին:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել փոխ, ձիու և արքայի, զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնք և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Էջ 54-57	Էջ 30-31
27	Գործնական խաղ	1	Ամրապնդել երեխաների գիտելիքները:	Կարողանալ խաղում կրատել ստացած գիտելիքները:		
28-29.	Մաս՝ ձիով և փղով	2	Ծանոթացնել ձիով և փղով մատային դիրքեր ստեղծելուն	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել փոխ, ձիու և արքայի համագործակցային քայլերը, ստեղծել մատային դիրքեր :	Էջ 57-59	Էջ 32-33
29	Գործնական խաղ	1	Ամրապնդել երեխաների գիտելիքները:	Կարողանալ խաղում կրատել ստացած գիտելիքները:		
30-31.	Վերջնախաղեր՝ տարադաշտ փղերով	2	Ծանոթացնել տարադաշտ փղերով վերջնախաղին: Զարգացնել հշկարկային ունակությունը և պլանային մտածելությունը:	Որոնել և գտնել այլընտրանքային լուծումներ ոչ-ոքիի և հաղթանակի հասնելու համար:	Էջ 60-63	Էջ 35-36
31	Գործնական խաղ	1	Խնդիրների լուծում տարադաշտ փղերով թեմայից:	Կամրապնդվեն աշակերտի գիտելիքները:		
32-33.	Հավերժական շախ	2	Ծանոթացնել հավերժական շախի միջոցով ոչ-ոքիի հասնելու եղանակին:	Կկարողանա կիրառել հավերժական շախը:	Էջ 64-67	Էջ 37-38

33	Գործնական խաղ	1	Խնդիրների լուծում՝ Հավերժական շախմատային	Գտնել ոչ-ռքիի տանող ուղիները:	Էջ 72-73	Էջ 63
34	Մատ վերջին հորիզոնականում	1	Վերիջել հորիզոնականները և հորիզոնականի թուլությունից օգտվելու հնարքները:	Օգտվելով վերջին հորիզոնականի թուլությունից հասնելու հարթանակի:	Էջ 68	Էջ 39
35	Ծուղակներ. «Թագուհին՝ ծուղակում»	1	Ծանոթացնել ծուղակ հնարքին, թագուհին ծուղակը գցելու եղանակին:	Վերլուծել և գնահատել շախմատային դիրքը: Որոնել և գտնել հակառակորդի խաղաքարը շահելու ուղիները:	Էջ 70	Էջ 40
36	Ծուղակներ. այլ խաղաքարերը ծուղակում	1	Ծանոթացնել այլ խաղաքարերը ծուղակը գցելու հնարքին:	Կարողանալ օգտվել հակառակորդի խաղաքարի անպաստ դիրքից:	Էջ 72	Էջ 41
37	Գործնական խաղ	1	Կազմակերպել ներդասարանական խաղեր	Կկարողանա կիարռել ստացած գիտելիքները:		
38	Ռազմավարություն. պլան	1	Գաղափար տալ պլանի կարևորության վերաբերյալ: Ծանոթացնել պլան կազմելու միջոցներին	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրեր , վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք:	Էջ 74	Էջ 42
39	Գործնական խաղ	1	Կազմակերպել ներդասարանական խաղեր և շախմատային խնդիրների քննարկումներ	Ամրապնդել գիտելիքները:		

40	38.	Ռազմավարություն, բաց գծի գրավում	1	Ծանոթացնել ռազմավարության հասկացությունը: Մովորեցնել գրավել բաց գծեր:	Կազմել և մեկնաբանել ռազմավարական գործողությունների պլանը: Հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ, գնահատել, պլանավորել դրանք և իրականացնել գրծնականում:	Էջ 76	Էջ 43
41	39-40.	Եռաբայ մասային դիրքեր	2	Ծանոթացնել եռաբայ մասային խնդիրներին: Զարգացնել փութացված հաշվարկի կարողությունները:	Վերլուծել խնդիրը, բացառել պիսալ տարբերակները, որոնք և գտնել ճիշտ պատասխանները: Առանց խաղաքարերը տեղաշարժելու՝ մտքում փոփոխել տրված դիրքը, մատ նշանել երեք քայլից:	Էջ 78-81	Էջ 44-45
42	41-42.	Ընթացիկ պլան, կանխարգելում	2	Ծանոթացնել կանխարգելիչ պլանին:	Կանխարգելել հակառակորդի մտահղացումները: Կարողանալ շախմատ խաղալ պլանով:	Էջ 80-83	Էջ 46-47
43		Գործնական խաղ	1	Իրականացնել ներդարացական խաղ- վիկտորինա:	Կարողանալ ակտիվ լինել և համագործակցել դասընկերների հետ:		
44	43.	Ընթացիկ պլան, թույլ դաշտեր	1	Վերհիշել պլան թեման: Գաղափար տալ մարտավարման և թույլ դաշտերի մասին:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Կարողանալ օգտվել մրցակցի ձամբարում առկա թուլություններից:	Էջ 84	Էջ 48
45	44.	Ընթացիկ պլան, «լավ» և «վատ» ձիեր ու փղեր	1	Գաղափար տալ փոխարկումների, լավ ձի և վատ փղի հասկացությունների մասին:	Ստեղծել մարտավարական հնարքներ	Էջ 86	Էջ 49
46		Գործնական խաղ	1	Իրականացնել ներդարացական խաղ- վիկտորինա:	Կարողանալ ակտիվ լինել և համագործակցել դասընկերների հետ:		

47	45.	Անթագակիր չեմպիոններ	1	Ծանոթացնել անթագակիր չեմպիոններին:	Կլարոդանա ճանաչել անթագակիր չեմպիոններին	Էջ 88	Էջ 50
48.	46.	Վիլիելմ Ստեյնից	1	Ծանոթացնել Վիլիելմ Ստեյնիցի Կյանֆին և խաղացած պարտիաներին:	Ճանաչել աշխարհի առաջին չեմպիոնին: Իմանալ կենսագրությունը և խաղաոճը:	Էջ 90	Էջ 51
49	47- 48.	Տիգրան Պետրոսյան	2	Ծանոթացնել Տիգրան Պետրոսյանի կյանֆին և խաղացած պարտիաներին:	Ճանաչել աշխարհի 9-րդ չեմպիոնին: Իմանալ կենսագրությունը և խաղաոճը:	Էջ 92-94	Էջ 52-53
50.		Կրկնություն ամբողջ դասընթացի վերաբերյալ: Գործնական խաղ	2	Կազմակերպել ներդպրոցական մրցումներ-վիկտորինա:	Կարողանալ կիրառել երեք տարիների ընթացքում կուտակված գիտելիքները:	Էջ 54-63	